

Datum
2016-10-03Dnr/Beteckning
TSG 2016-2305Ert datum
2016-07-11Er beteckning
Ju2016/04600/L5Kopia till
Näringsdepartementet

Justitiedepartementet

Straffrättsliga åtgärder mot deltagande i en väpnad konflikt till stöd för en terroristorganisation (SOU 2016:40)

Sammanfattning

Transportstyrelsen stödjer ett svenskt tillträde till de s.k. Pekinginstrumenten. I tillägg till den föreslagna utvidgningen av straffansvaret för kapning i 13 kap. 5 a § första stycket brottsbalken föreslår dock myndigheten, mot bakgrund av skäl som framgår nedan, att det även ska vara straffbart att olagligt påverka manövrering av fartyg och andra fordon i transportsystemet.

Transportstyrelsen rekommenderar härutöver att gällande straffbestämmelser granskas mer övergripande i ljuset av den alltmer omfattande digitaliseringen av samhället. Det är viktigt att beakta helheten och andra arbeten som pågår, såsom det som rör NIS-direktivet, vid utveckling av lagstiftningen på området. Den pågående utvecklingen medför att såväl sårbarheten som risker för olaga intrång i olika typer av system och tekniska lösningar ökar, bland annat på transportområdet. Som en följd av utvecklingen kan ytterligare lagstiftningsåtgärder behöva vidtas, såväl mot bakgrund av företeelser som är aktuella redan idag på exempelvis transportområdet såsom fjärrstyrd flygtrafikledningstjänst, som nya företeelser i en nära förestående framtid.

Transportstyrelsens synpunkter

Transportstyrelsen anser att det är positivt att internationella överenskommelser på luftfartens område ratificeras av Sverige och har inget att erinra mot förslagen i denna del. När det gäller olaga manövrering genom tekniska hjälpmedel av luftfartyg vill dock Transportstyrelsen understryka att detta kan bli ett problem även inom sjöfart, spårtrafik och vägtrafik. Det kan få allvarliga konsekvenser om ett fartygs manövrering kapas på trådlös eller annan teknisk väg och detsamma gäller för spår- och vägfordon.

I syfte att stämma av behovet hos sjöfarten, och mot bakgrund av de diskussioner som förs internationellt inom ramen för FN-organet IMO (International Maritime Organisation) med avseende på hantering av cyberrelaterade risker, har Transportstyrelsen stämt av frågeställningen med Svensk Sjöfart. Organisationen har inte något att erinra mot Transportstyrelsens förslag att även olaga manövrering genom tekniska hjälpmedel av fartyg bör straffbeläggas.

Transportstyrelsen föreslår som en följd av ovanstående resonemang att lagtexten kompletteras på exempelvis följande sätt:

Den som genom olaga tvång,
*eller när det gäller luftfartyg, **fartyg, buss, tung lastbil eller spårfordon,***
genom användande av tekniska hjälpmedel,
bemäktigar sig eller ingriper i manövreringen av

1. ett luftfartyg,
2. ett fartyg, som används i civil yrkesmässig sjöfart för befordran av gods eller passagerare, bogsering, bärgning, fiske eller annan fångst, eller
3. en buss, en tung lastbil eller ett maskindrivet spårfordon på järnväg, spårväg eller tunnelbana, som används i förvärvsverksamhet för befordran av gods eller passagerare,

döms för *kapning* till fängelse i högst fyra år. /.../

Detta ärende har beslutats av stabschef Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog stf avdelningsdirektör Pernilla Wallin, verksamhetsutvecklaren Lena Odelberg-Johnson, utredaren Anna-Karin Bergström och strategen Katarina Wigler, den senare föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef GD-staben